

3.4.2024

Dnro V/12386/2024

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Lausuntopyyntö

Valviran lausunto hallituksen esityksestä laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain, Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain 2 §:n sekä lasten- suojelulain 27 ja 41 §:n muuttamisesta

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt Valviran lausuntoa edellä mainitusta hallituksen esityksestä (HE 16/2024 vp).

Valviran näkemyksen mukaan asiakastietolain palvelunantajan määritelmään koskevaan 3 §:ään on erittäin tärkeää tehdä yritysmuotoisia yksityisiä palvelunantajia sekä yhdistyksiä ja säätiöitä koskevat lisäykset, koska asiakastietolain mukaiset velvoitteet ja oikeudet on tarkoitettu koskemaan myös niitä.

Asiakastietolain 54 §:ää esitetään täsmennettäväksi siten, ettei potilaan tutkimuksen ja hoidon järjestämiseksi välttämättömien potilastietojen luovuttaminen potilaan kanssa sovitulle palvelunantajalle edellytä luovutuslupaa tai erillistä suostumusta. Valviran näkemyksen mukaan ehdotettu muutos on perusteltu ja Valvira katsoo, että hoitopaikan on tärkeää saada potilaan hoidon kannalta tarpeelliset tiedot ko. tilanteissa.

Lain 57 §:ää esitetään muutettavaksi siten, että asiakastietojen luovuttaminen mahdollistetaan myös palvelunantajan oman tietojärjestelmän avulla nykyisen useamman palvelunantajan tietojärjestelmän sijaan. Valviran näkemyksen mukaan muutos on perusteltu.

Lain 64 §:ää esitetään täydennettäväksi siten, että terveydenhuollon viranomaisessa toimivilla terveydenhuollon tehtäviä toteuttavilla sosiaalihuollon ammattihenkilöillä olisi oikeus saada Kelalta välttämättömät potilaan etuuksia koskevat tiedot, joita tarvitaan potilaan terveydentilasta johtuvien etuuksien saamisen varmistamiseksi. Valvira katsoo, että muutos on esityksessä asianmukaisesti perusteltu.

Lain 97 §:ää esitetään muutettavaksi muun muassa siten, että THL:n tehtäviin kuuluisi asiakastiedon sähköisen käsittelyn ja siihen liittyvän tiedonhallinnan ohjauksen lisäksi myös muun kuin sähköisen aineiston käsittelyn ohjaus. Valviran näkemyksen mukaan on perusteltua, että myös muuta kuin sähköistä tiedon käsittelyä ohjataan, eikä tehtävää ole syytä erottaa sähköisestä tiedon käsittelyn ohjauksesta toiselle viranomaiselle.

Valvira

Sosiaali- ja terveysalan
lupa- ja valvontavirasto

Lausunto

2 (2)

3.4.2024

Dnro V/12386/2024

Lain 102 §:ssä tarkoitettuja siirtymäaikoja esitetään muutettavaksi muun muassa siten, että sosiaalihuollon palveluntajan velvoitetta liittyä Kanta-palveluihin siirretään 1,5 vuodella eteenpäin. Valvira kannattaa ehdotetun siirtymäajan pidentämistä ja toteaa, että siirtymäsäännöksiin kirjattavat määräajat on oltava realistisesti palveluntajien toteutettavissa.

Valviran näkemyksen mukaan sosiaalihuollon Kanta-liittymisvelvoitteen käyttöönotto tulee aiheuttamaan ehdotettavan siirtymäajan pidentämisestä huolimatta hyvinvointialueille merkittäviä haasteita ja kustannuksia. Kanta-liittymisvelvoite ehdotetaan säädettäväksi siten, että sosiaalihuollon palveluntajalla olisi velvollisuus liittyä Kanta-palveluiden käyttäjäksi 1.3.2026 mennessä. Kanta-liittymistä tukevat ominaisuudet tulee käytännössä kuitenkin toteuttaa asiakastietojärjestelmiin ja sertifioida ne asiakastietolain mukaisesti jo hyvissä ajoin ennen ehdotetun siirtymäajan päättymistä, jotta järjestelmiä käyttävät palveluntajat (hyvinvointialueet) kykenevät toteuttamaan järjestelmäversion käyttöönoton annetun siirtymäajan puitteissa. Palveluntajilla voi myös olla käytössä saman tietojärjestelmän eri versioita, joihin kaikkiin järjestelmän tuottaja ei välttämättä toteuta vaadittuja muutoksia samassa aikataulussa, mikä voi aiheuttaa haasteita käyttöönotoissa.

Valviralla ei ole muita huomioita hallituksen esityksestä.

Ratkaistu: 03.04.2024
Ratkaisija: Henriksson Markus
Virka-asema: Ylijohtaja
Esittelijät:
Malava Jenni, Lakimies

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu
asiankäsittelyjärjestelmässä.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Lisätietojen antaminen

Lisätietoja antaa tarvittaessa lakimies Jenni Malava, p. 0295 209 374.